

ÁLTALÁNOS TÁRSADALOMFÖLDRAJZ II. (TELEPÜLÉSFÖLDRAJZ)

A tárgy célja és ismeretanyaga:

A tantárgy során a résztvevők megismerhetik a falvak és a városok fogalmának földrajzi, időbeni és tudományterületenkénti eltéréseit, a települések fejlődésére ható hagyományos és új energiákat, az urbanizáció fejlődéstörténetét, jellegzetes szakaszainak földrajzi és időbeni különbségeit, ezek lenyomatát a települések belső szerkezetében, alaprajzában, morfológiájában. A tantárgy során a résztvevők betekintést nyerhetnek a falvak és városok hierarchikus elrendeződésének, valamint a településállományon belüli, a városi és a vidéki térségek közötti fejlettségi különbségek változásának fontosabb sajátosságiba, a településfejlesztés történeti kialakulását, a mai, nemzetközi szinten alkalmazott gyakorlatokba.

A tárgy tartalma:

- 1.hét: A településföldrajz tárgya, tagolódása
- 2.hét: A települések csoportosítása
- 3.hét: Városok és jellemzőik
- 4.hét: A világ 12 legnépesebb városa
- 5.hét: A falvak kialakulása
- 6.hét: A falvak jellemzői
- 7.hét: A Föld és az emberiség
- 8.hét: A tanyák kialakulása és típusai
- 9.hét: A bokortanyák jellemzői
- 10.hét: A vonzáskörzetek lehatárolásának módszerei
- 11.hét: OTK
- 12.hét: Településszerkezet, településmorfológia
- 13.hét: Az urbanizáció hatásai I.
- 14.hét: Az urbanizáció hatásai II.

A kurzus teljesítésének feltételei:

Nappali tagozaton:

Zh: 2 db a félév során a moodle rendszeren (2021. márc. 18, máj.13.), Felelés a Teams felületén (gyakorlat anyagiból, 4. előadástól, 2021. március 4-től).

A két zh-t és a felelést is minimum elégségesre kell abszolválni! Gyak. uv.: egyszer, a vizsgaidőszakban.

(a levelezős hallgatóknak az időpontok lefixálása az első konzultációjukon történik)

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Tóth J. (2010): Világföldrajz pp. 323-375, Akadémiai Kiadó Bp.
- Kovács Z. (2015): Népeesség - és településföldrajz. ELTE Eötvös Kiadó. Bp. 239 p.
- Mendöl T. (1963) Általános településföldrajz. Akadémiai Kiadó, Budapest. 567 p.
- Tóth J. (1998) Általános társadalomföldrajz I. Dialóg Campus, Pécs. 486 p.

Az oktató által előnyben részesített elérhetőség:

- e-mail (kristof.andrea@nye.hu)

A csoportos online kommunikáció módja és helye:

- szükség esetén a Neptun rendszeren, illetve itt a Teams felületén.

KONTINENSEK FÖLDRAJZA II.

A tárgy célja és ismeretanyaga:

A Kontinensek földrajza II. c. stúdium részletesen foglalkozik az ázsiai kontinens társadalomföldrajzával, a természetföldrajzi adottságaival, ezek hatásával a kitermelő iparra, az energiagazdálkodásra, a feldolgozóiparra, a mezőgazdaságra és a szolgáltatások (pl. vonalas infrastruktúra) egyes ágazataira. Ázsiában meglévő sajátos képződményeinek bemutatása és értékelése komplex természet földrajzi vizsgálatok keretében.

A tárgy tartalma:

- 1.hét: Ázsia társadalmi-gazdasági sajátosságai
- 2.hét: Ázsia természeti földrajza
- 3.hét: Japán komplex jellemzése és világgazdasági szerepe
- 4.hét: A kis és nagy tigris országok szerepe és helye a világgazdaságban
- 5.hét: Kína társadalmi-gazdasági fejlődése, világgazdasági szerepe
- 6.hét: Kína mezőgazdasága
- 7.hét: Kína bányászata és ipara
- 8.hét: India társadalmi-gazdasági fejlődése, világgazdasági szerepe
- 9.hét: A kőolaj és az OPEC világgazdasági szerepe, jelentősége
- 10.hét: Törökország komplex földrajzi jellemzése
- 11.hét: Szaúd-Arábia komplex földrajzi jellemzése
- 12.hét: Kaukázus-vidék komplex földrajzi jellemzése
- 13.hét: Belső-Ázsia természetföldrajza
- 14.hét: Irán komplex földrajzi jellemzése

A kurzus teljesítésének feltételei:

A tárgy kollokviummal zárul A, B, C vizsga lehetőséggel.

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Probáld Ferenc (szerk.): Ázsia, Ausztrália és Óceánia földrajza, ELTE Eötvös kiadó, Budapest 2001.
- Tóth József (szerk.): Világföldrajz, pp. 930-1126. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2010.
- Gertig Béla (szerk.): Kontinensek földrajza II. Tankönyvkiadó Budapest, 1989.

Az oktató által előnyben részesített elérhetőség:

- e-mail (kristof.andrea@nye.hu)

A csoportos online kommunikáció módja és helye:

- szükség esetén a Neptun rendszeren, illetve itt a Teams felületén.

KONTINENSEK FÖLDRAJZA III.

A tárgy célja és ismeretanyaga:

A Kontinensek földrajza III. c. gyakorlat részletesen foglalkozik az afrikai kontinens társadalomföldrajzával, a természetföldrajzi adottságaival, ezek hatásával a kitermelő iparra, az energiagazdálkodásra, a feldolgozóiparra, a mezőgazdaságra és a szolgáltatások egyes ágazataira. Afrikában meglévő sajátos képződményeinek bemutatása és értékelése komplex természet földrajzi vizsgálatok keretében.

A tárgy tartalma:

- 1.hét: Afrika helyzete határa, partvonala
- 2.hét: Afrika kialakulása
- 3.hét: Afrika társadalmi-gazdasági sajátosságai
- 4.hét: Az Atlasz vidék
- 5.hét: A Szahara vidéke
- 6.hét: Szudán és Felső-Guinea
- 7.hét: Kongó-medence
- 8.hét: Etióp-magasföld
- 9.hét: Kelet-Afrikai magasföld
- 10.hét: Dél-Afrika komplex földrajzi jellemzése
- 11.hét: Madagaszkár komplex földrajzi jellemzése
- 12.hét: Ausztrália I. komplex földrajzi jellemzése
- 13.hét: Ausztrália II. komplex földrajzi jellemzése
- 14.hét: Óceánia komplex földrajzi jellemzése

A kurzus teljesítésének feltételei:

Nappalis hallgatók részére:

Zh: 2 db a félév során (2021. márc. 19, máj.14.),

Kiselőadások megtartása: a 2. héttől folyamatosan a Teams rendszeren keresztül online formában.

A két zh-t és a kiselőadást is minimum elégségesre kell abszolválni!

Gyak. uv.: egyszer, a vizsgaidőszakban.

(a levelezős hallgatóknak az időpontok lefixálása az első konzultációjukon történik)

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Tóth József (szerk.): Világföldrajz, pp. 1249-1343. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2010.
- Probáld Ferenc (szerk.): Afrika és a Közel-Kelet földrajza, ELTE Eötvös kiadó, Budapest 2002.
- Kontinensről kontinensre sorozat 6 kötete, Kossuth kiadó, Budapest pp. 305.
- Gertig Béla (szerk.): Kontinensek földrajza II. Tankönyvkiadó Budapest, 1989.

Az oktató által előnyben részesített elérhetőség:

- e-mail (kristof.andrea@nye.hu)

A csoportos online kommunikáció módja és helye:

- szükség esetén a Neptun rendszeren, illetve itt a Teams felületén.

ANTROPOGÉN ÉS TERMÉSZETI VESZÉLYEK

A tárgy célja és ismeretanyaga:

A tantárgy a társadalmat fenyegető különböző veszélytípusokat mutatja be (természeti, antropogén, szemiantropogén). Bevezetésként elemzi a kérdéskörhöz kapcsolatos alapfogalmakat (veszély, katasztrófa, kockázat, sebezhetőség) és azok kapcsolatait, valamint természeti és társadalmi meghatározottságuk jellegzetességeit. Foglalkozik a veszélyek tér- és időbeli változásaival, azok társadalomfüggőségével. Az egyes veszélytípusok regionális (földi) koncentrációinak esettanulmányi bemutatásán túl azok magyarországi szerepét és földrajzi megoszlását is elemzi különös tekintettel a környezetvédelemmel való kapcsolataikra.

A tárgy tartalma:

- 1.hét: Az antropogén tájformálás tudomány-rendszertani helye, kapcsolatai.
- 2.hét: Az antropogén geomorfológia tárgya és rendszere
- 3.hét: Az energiahordozók bányászatának tájformáló és geomorfológiai problémái
- 4.hét: Az építőipari és egyéb nyersanyagok bányászatának tájformáló és geomorfológiai problémái
- 5.hét: A települések és a tájátalakítás kapcsolata
- 6.hét: A közlekedés és az ipar tájformáló és antropogén geomorfológiai sajátosságai
- 7.hét: A szántóföldi művelés és a kertgazdálkodás tájformálása és geomorfológiai vonatkozásai
- 8.hét: A legelő és gyepterületek tájformáló hatása és antropogén geomorfológiai problémái
- 9.hét: Az erdőirtás táji és geomorfológiai hatásai
- 10.hét: A vízgazdálkodás tájformáló és antropogén geomorfológiai vonatkozásai
- 11.hét: A hadászat és a honvédelem táji és antropogén geomorfológiai emlékei
- 12.hét: Egyéb antropogén geomorfológiai és táji problémák: turizmus, sport
- 13.hét: Antropogén folyamatok táji és geomorfológiai hatásai szélsőséges természeti környezetekben
- 14.hét: Az ember felszínformáló tevékenységének kvalitatív és kvantitatív értékelése

A kurzus teljesítésének feltételei:

Nappalis hallgatók részére:

Zh: 2 db a félév során (2021. márc. 19, máj.14.),

Kiselőadások megtartása: a 2. héttől folyamatosan a Teams rendszeren keresztül online formában.

A két zh-t és a kiselőadást is minimum elégségesre kell abszolválni!

Gyak. uv.: egyszer, a vizsgaidőszakban.

(a levelezős hallgatóknak az időpontok lefixálása az első konzultációjukon történik)

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Tóth József: Világföldrajz, Akadémiai Kiadó, pp. 238-269., Budapest, 2010.
- Borsy Z. szerk. 1993. Általános természetföldrajz. – Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. –p. 500-518. (A társadalom hatása a földfelszínre).
- Dávid L. – Szabó J. szerk. 2006. Fejezetek az antropogén geomorfológiából. – Debrecen: Kossuth Egyetemi Kiadó – 318 p Szabó J.: Természeti katasztrófák és elhárításuk
- Szabó J.: Veszélyes természet
- Tobin, g.: Natural Hazard

Az oktató által előnyben részesített elérhetőség:

- e-mail (kristof.andrea@nye.hu)

A csoportos online kommunikáció módja és helye:

- szükség esetén a Neptun rendszeren, illetve itt a Teams felületén.

VILÁGGAZDASÁG FOLYAMATAI ÉS MŰKÖDÉSI ZAVARAI

A tárgy célja és ismeretanyaga:

A világgazdaság centrum-periféria fejlődési elmélete alapján, valamint a globalizációs évszázad új kihívásaira adott sajátos válaszok segítségével vizsgálja a centrum országok, a félperifériák és a differenciálódó fejlődő régiók (harmadik és negyedik világ) sokoldalú kapcsolatrendszerét. Valamint, foglalkozik a globális problémákkal, a természet és a társadalom kapcsolatrendszerének átfogó áttekintésével.

A tárgy tartalma:

- 1.hét: A világgazdaság története
- 2.hét: A világgazdaság globalizációja
- 3.hét: Globalitás és Lokalitas
- 4.hét: Világmodellek
- 5.hét: A világgazdaságot alkotó tényezők: A világpiac és a külkereskedelmi politika
- 6.hét: Abszolút és komparatív előnyök, hátrányok
7. hét: A nemzetközi tőkeáramlás, Nemzetközi vállalatok
- 8 .hét: A nemzetközi pénzügyi rendszer fejlődése
9. hét: A világgazdaság globális problémái: Anyag és Energiaválság
- 10.hét: Globális problémák I.: Civilizációs ártalmak
- 11.hét: Globális problémák II.: Globális felmelegedés
- 12.hét: Globális problémák III.: Élelmezés
- 13.hét: Globális problémák IV.: Elsivatagosodás
- 14.hét: Globális problémák V.: Hulladék gazdálkodás, tengerek szennyezése

A kurzus teljesítésének feltételei:

A tárgy kollokviummal zárul A, B, C vizsga lehetőséggel.

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Tóth József: Általános társadalomföldrajz I.-II., Nordex Kft. –Dialóg Campus Kiadó, 2002
- Tóth József: Világföldrajz, Akadémiai Kiadó, pp. 406-454., Budapest, 2010.

Az oktató által előnyben részesített elérhetőség:

- e-mail (kristof.andrea@nye.hu)

A csoportos online kommunikáció módja és helye:

- szükség esetén a Neptun rendszeren, illetve itt a Teams felületén.

EGÉSZSÉG ÉS ÖKOTURIZMUS

A tárgy célja és ismeretanyaga:

A tantárgy célja olyan idegenforgalmi szakemberek képzése, akik Magyarország idegenforgalmi kínálatának rendszerében, a gyógy-idegenforgalmi adottságok és a termékfejlesztési prioritások figyelembevételével képesek a fenntartható fejlődés jegyében történő, marketing szemléletű gyógy- idegenforgalmi termékfejlesztésre és értékesítésre. Az idegenforgalmon belül sajátos terület az ökoturizmus. Az ökoturisztikai formák elsajátításához szükséges a fogalom tisztázása, a nemzetközi és a hazai tendenciák megismerése. A hazai és részletesen a megyei lehetőségek feltárásával, képesek lesznek egyéni ajánlatok megtervezésére. Ehhez szükséges az ökoturizmus kapcsolódási területeinek, a természetvédelemnek, a gazdálkodási tevékenységeket korlátozó jogszabályoknak a bemutatása.

A tárgy tartalma:

1. Egészségturizmus: Egészségturizmus fogalma, típusai, szerepe a Nemzeti Turizmusfejlesztési programban. Az egészségturizmus kapcsolatai (egészségügy, betegellátás, gyógyturisztikai lehetőségek)
2. A természeti adottságok egészségturisztikai szerepe. Kontinensek gyógyvízkészletei. A Kárpát-medence termálturisztikai adottságai ((víz)földtani, felszíni viszonyok). További gyógy-idegenforgalmi adottságok (ökológiai környezet), környezeti hatások, vízkivétel szabályozása, környezetvédelem.
3. Magyarország termálvizeinek turisztikai hasznosítása: Komplex hasznosítás Budapest és térségében a meglévő gyógyvízadottság alapján: Használt víz elhelyezése. Komplex hasznosítás a Dunántúl térségében. Környezeti hatásvizsgálatok a földrajzi adottságoknak megfelelően. Komplex hasznosítás az alföldi illetve az Északi-középhegység példáin keresztül.
4. Gyógy-idegenforgalmi szolgáltatások: Egészségturisztikai szolgáltatások típusai. Együttműködő vállalkozók. Fejlesztési javaslatok, ütemezési tervek készítése, megvalósíthatósági tanulmányok.
5. Az ökoturizmus: Az ökoturizmus fogalma, filozófiája. Az ökoturizmus és a természeti környezet kapcsolata.
6. Az ökoturizmus és a gazdálkodás kapcsolata: Vizek, vizes élőhelyek értékei. A gyepterületek ökoturisztikai szerepe. Erdőművelés és ökoturizmus. A megművelt tájkép turisztikai szerepe. A kedvezőtlen adottságú mezőgazdasági területek átalakítása. Alternatív művelési módok és gazdasági vonatkozások.
7. Ökoturizmus, kutatás, környezeti nevelés: Tanösvények az ökoturizmusban. Szakemberek lehetőségei és igényei.
8. Az ökoturizmus, táborok, környezeti nevelés: Az ifjúsági turizmus számára adott lehetőségek. A táborszervezés, (vándor)táborok, a táborok környezete. Erdei iskolák szervezése. Ökoturizmus lehetőségei a régió vízfolyásain.
9. Települések bel- és külterületi problémái: Lakosságsűrűség, építmények sűrűsége. A természeti elemekben gazdag városkép ökoturisztikai szerepe. Reverzibilis és irreverzibilis károsítás, a „természet fenntartása” a településeken.
10. A tájépítészet szerepe: A táj befogadóképessége. Épület, építmény a tájban, a jellegvédelem. A tájba illő építkezési módok turisztikai vonzereje (Koós Károly-féle, Makovecz Imre-féle építészet).
11. Bioturisztikai gazdaságok az ökoturizmusban: Biofarm, bioépítészet. A Felső-Tisza vidék területének lehetséges biotermékei. Biotermékek a turisztikai rendezvényeken.

12. A falusi turizmus és az öko- és bioturizmus hatása egymásra: Falusi turizmus és ökoturizmus, mint értékőrző turisztikai formák. Rekreációs centrumok, üdülőfalvak és az ökoturizmus kapcsolatai. Lovas turizmus, mint ökoturisztikai forma.

13. Az öko- és bioturizmus lehetőségei a térségben: A megyei ökoturisztikai vonzerők.

14. A nemzetközi ökoturizmus: Az ökoturizmus nemzetközi trendjei. Lehetőségek, fejlődési irányok. Esettanulmányok érzékeny területekről.

A tárgy teljesítésének a lehetőségei:

A tárgy kollokviummal zárul A, B, C vizsga lehetőséggel.

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Vajda R. – Vadas V. (1990): Magyarország gyógyidegenforgalma I-II.–Budapest: Alfaprint
- Dávid L. (szerk) (1999): Az ökoturizmus fejlesztésének elméleti alapjai és stratégiája. Debrecen: DBH
- Kárász I. (szerk.) (2003): Természeti tanösvények Észak-Magyarországon. Eger: Tűzliliom Környezetvédelmi Oktató Egyesület. – 255 p.
- Kubinszky M. (1995): Táj + építészet. Budapest: Mezőgazda Kiadó. – 171 p.
- László P. (1998): Ökoturizmus. Székesfehérvár: KJF.
- Lehoczky J. (1998): Iskola a természetben. Budapest: Raabe Kiadó.
- Puczko L. – Rátz T. (2003): A turizmus hatásai. Budapest: Aula Kiadó. – 482 p

Az oktató által előnyben részesített elérhetőség:

- e-mail (kristof.andrea@nye.hu)

A csoportos online kommunikáció módja és helye:

- szükség esetén a Neptun rendszeren, illetve itt a Teams felületén.

TEREPGYAKORLAT III.

A kurzus teljesítésének feltételei:

A gyakorlat teljesítéséhez kiselőadások tartása is hozzátartozik, mely a szakmai gyakorlat keretén belül kerül bemutatásra.

Beadandó dolgozat elkészítése:

Leadási határidő: 2021. május 21.

Leadás módja: elektronikusan a kristof.andrea@nye.hu e-mai címre.

Terjedelem: legalább 5, legfeljebb 10 számozott oldalas tartalmi rész (képek, forrásjegyzék nélkül)

- a dolgozat első oldalán, felül, középen a cím, alatta a készítő neve (neptun kódja);
- betűtípus és nagyság: Times New Roman 12 (fejezetcímeke 14)
- Sortáv: 1,5
- oldalanként 1800-2000 leütés (karakter)
- 2,5 cm nagyságú margó (mindenhol)
- sorkizárás alkalmazása a szövegtörzsben
- oldalszámozás a 2.oldalon 2.számmal kezdődik
- a táblázatokat, diagramokat, ábrákat és képeket sorszámmal és címmel és forrással kell ellátni

A TÁRGY GYAKORLATI JEGGYEL ZÁRUL!

Kötelező és ajánlott irodalom:

- Beluszky P.-Kovács Z.-Olessák D. (2001): A terület-és településfejlesztés kézikönyve. Ceba kiadó, Váckisújfalu, p.423.
- Pap N. (2007): A területfejlesztés földrajzi alapjai. Lomart Kiadó, Pécs, 184 p.
- Süli-Zakar I. (2010): A terület és településfejlesztés alapjai II. Dialog Campus, Budapest-Pécs, p.51

A csoportos online kommunikáció módja és helye:

- szükség esetén a Neptun rendszeren keresztül